

Sámediggeráđi álggahanjulggaštus ođđa ráđđái maid Bargiidbellodat, Árja ja Olgeš bellodat leat vuodđudan 9.12.2016

Mii sámit leat okta álbmot sierra gielain, kultuvrrain ja servodateallimiin, ja geain iežamet fámu vuodul lea vuoigatvuohta ieža mearridit iežamet ovdáneami.

Min bajimus mihttomearri lea nana Sámediggi mas lea luohttámuš sámi álbmogis. Danne áigut bargat dan ala ahte sámi iešmearrideapmi čađahuvvo álgoálbmogiid iešmearridanvuoigatvuođa riikkaidgaskasaš dohkkehuvvon norpmaid vuodul, sihkkarastin dihtii ahte sámi servodat ovdána sámiid iežaset dárbbuid, árvvuid ja vuoruhemiid vuodul.

Mii áigut doaimmahit dakkár politihka mii lea vuodđuduvvon vuoiggalašvuhtii, searvevuhtii ja searvvaheapmái. Mii áigut láchčit diliid dasa ahte sámit besset sihkkarastit ja ovddidit iežaset giela, kultuvrra ja servodateallima, iežaset eavttuid vuodul.

Sámediggi lea sámiid álbmotválljen orgána sámiid várás Norggas, mii galgá nannet sámiid politihkalaš saji ja ovddidit sámiid vuoigatvuođaid ja beroštusaid. Mii áigut bargat eanet ovttasdoaimbama ja ovttasbarggu ala sámi servodagas ja sámi servodaga várás. Mii áigut nannet ovttasdoaimbama ja ovttasbarggu gaskal Sámedikki ja gielddaid, fylkkagielddaid, ráđđehusa ja eará orgánaid.

Min višuvdna lea ahte mii galgat geiget boahhte bulvii juoga mas lea eanet árvi go das maid mii ieža oaččuimet. Sámi servodat galgá addit ovttadássásaš vejolašvuođaid kultursuodjaleapmái, kulturovddideapmái ja kultuvrralaš mánggabealatvuhtii beroškeahtá ássanbáikkis.

Mii áigut nannet Sámedikki vai das ain lea fágalaččat gelbbolaš ja deatalaš servodatdoaimmaheadji, mii beroštahttit sámiid bargat iežaset servodahkii buoremussan. Eaŋkilolbmo dárbbut ja sin olles eallima árgabeaivi galgá čalmustahttojuvvot. Mii áigut árjjalaččat bargat dan ala ahte sihkkarastit buoremus lági mielde dásseárvvu sámegielaide gaskkas. Mii áigut čuovvolit Váibmogiela dakko bokte ahte oažžut álggahuvvot ovddasmanniprošeavttaid ealáskahttin- ja seailuhangiielddain. Mii nannet maiddái gielddaid giellaáŋgiruššama dakko bokte ahte mii rahpat vejolašvuođa geavahit guovttegielatvuođadoarjagiid mánáidgárddiin ja skuvllain.

Mii áigut eanedit oassálastima sámi demokratiijii ja bargat dan ala ahte eanet sámit čálihit iežaset Sámedikki jienastuslohkui ja jienastit sámediggeválggas. Mii áigut váikkuhit servodatovddideapmái vai láchččojuvvo dasa ahte olbmot davvin sáhttet hukset alcceseaset buori eallima ceavzilis báikegottiin, boahteáiggi diđolaš bargosajiiguin, buriid dearvvašvuođa- ja oahppofálaldagaiguin, bures huksejuvvon johtolatfierpmádagain, ja rikkes luonddu- ja kulturvásáhusaiguin.

Mii bidjat vuodđun ahte álbmotrievttálaš ja olmmošrievttálaš standárddat, dás maiddái ILO-konvenšuvdna 169 ja ON álgoálbmotjulggaštus, mii suodjala

árbevirolaš sámi ealáhusaid luondduvuđđosa, galgá biddjojuvvot vuodđun vejolaš industriijadoaimmaid oktavuodas sámi guovlluin.

Mii oaivvildit ahte fertte ángiruššat eanet máhttostrategiijaiguin ja máhttobirrasiid nannemiin davvin.

Mii áigut ovttasbarggu bokte ráđđehusain hoahpuhit Sámi vuoigatvuođalávdegotti II proseassa.

Mii áigut árjjalaččat čuovvolit A'vv Saami Musea válbmema, vai musea sáhttá rahppojuvvot, ja šaddat nuortasámi kultuvrra guovddážin.

Mii áigut čuovvolit Árbediehtoprošeavtta bohtosiid. Lunddolaš ovttasbargoguoimmit leat earret eará Sámi allaskuvla, Sámi museasearvi, Mearrasámi diehtoguovddáš ja giellaguovddážat.

Mii atnit sámi meahcásteami ja meahcceealáhusaid deatalažžan ássama seailuheapmái, dienasvuđđui ja vuodđun sámi kultuvrra ja giela gáhttemii ja ovddideapmái.

Mis galgat erenoamážit čalmmustahttit boraspiriid váikkuhusaid sámi ealáhusaide. Bohcco- ja sávzavaháгат boraspiriid geažil áitá guohtunealáhusaid. Mii áigut bargat dan ala ahte njuolggadusat rievdaduvvojit nu ahte šaddá álkit oažžut lobi báhččit boraspiriid.

Mii áigut ásahit gulahallama riddo- ja vuotnaguovlluid fidnodoaimmaheddjiiguin nu ahte sáhttit cegget boahhteáiggi diđolaš politihka mearrasámi guovlluin dás maddái luođuluosa hálddašeami.